

бачення керівництвом банку та Національного банку України впливу управлінських рішень на фінансові показники діяльності установи.

За системного, комплексного підходу до аналізу та прогнозування діяльності банк належить розглядати як складний динамічний організм, функціонування і розвиток якого описують за допомогою системи параметрів-індикаторів. Для аналізу та прогнозування фінансових результатів банку застосовують економіко-математичні методи й моделі, які найточніше відбивають кредитну діяльність банку.

Н. М. СІНІЦИНА, ст. викладач кафедри іноземних мов факультету міжнародної економіки і менеджменту КНЕУ

НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЗНАЧЕННЯ ПОЗИЦІЇ АВТОРА СТАТТІ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ЕПІСТЕМІЧНИХ ОПЕРАТОРІВ ТЕКСТУ

Важливим і корисним матеріалом для навчання студентів іноземних мов є статті економічного змісту з іноземних газет і журналів. Але студенти можуть використовувати ці статті не тільки як навчальний матеріал для вивчення мов і не тільки для здобуття з них певних фактів, а й для формування власних поглядів на економічні процеси, вміння аналізувати події і розвитку творчого мислення.

Одним з факторів, що сприяє досягненню цих цілей, є вміння сприймати і аналізувати позицію автора статті, яка передається через певну модальність. У цій статті йдеться про епістемічну модальність, основними поняттями якої є «знаю», «вважаю», «не знаю», «спростовую». Ці оператори є універсальними елементами будь-якої мови, тобто будь-яке висловлювання, що має пропозиційний зміст, супроводжується експліцитним або імпліцитним модусом [1], іншими словами, будь-яка інформація завжди подається суб'єктом виходячи з його власної точки зору.

Епістемічні оператори (ЕО) як засоби вислову епістемічної модальності, що виражають ставлення автора до істинності свого вислову, можна уявити як функціонально-семантичне поле. Будь-який літературний текст містить у собі низку модальностей, оскільки

ки він є віддзеркаленням стосунків багатьох людей — літературних персонажів.

Найбільш фундаментальним в літературі, згідно з думкою деяких науковців, вважається епістемічний сюжет, тобто сюжет, побудований на епістемічній модальності. Це пояснюється тим, що центром сюжету є подія і розповідь про неї, тобто в основі його лежить знання або думка про щось, що становить суть наративу [2].

Хоч економічна стаття і не є художнім твором у повному розумінні, твором, що має певний сюжет, можна спробувати проаналізувати, як думка автора, відображена в ЕО, допомагає краще зрозуміти зміст твору.

Аналізувалися оператори, що модифікують абзац або групу абзаців, і оператори, що належать до всього тексту. За припущенням, якщо оператором висловлювання може бути словесна форма або вставний вислів, то оператором дискурсу — речення-вислів, а оператором більш великої форми — тексту — є абзац і, можливо, цілий розділ. За своїм змістом оператори, що мають статус вислову, відрізняються тим, що являють собою авторські відступи, які коментують факти, подані у статті. За функціональними ознаками ЕО виділяються тим, що містять у собі дієслова знання чи вважання, а також вирази, що близькі до них за семантикою: *it is true, it is a fact, there is no evidence that*; модальні дієслова, дієслова, що висловлюють різні емоційні оцінки. Особливої уваги заслуговують такі оператори, які не містять жодного із зазначених елементів, але в контексті набувають значення впевненості або сумніву. Наприклад, «*It is a picture dominated by shades of grey*» висловлює позицію невизначеності або браку знань.

На основі аналізу ЕО дискурсу і тексту можна резюмувати, що їх класифікація в основному відповідає тим підполям та мікрополям, до яких належать ЕО вислови, але в багатьох випадках вони поєднують у собі кілька епістемічних значень. Вивчення ЕО тексту важливо не тільки для правильного сприйняття текстів студентами, а й для створення самими студентами текстів у виді статей, доповідей, резюме.

Література

1. Арутюнова Н. Д. Типы языковых значений. Оценка. Событие. Факт. — М., 1988. — 341 с.
2. Руднев В. Морфология реальности: Исследование по «философии текста». — М., 1996.